

Germania hitleristă a încercat din răspuțeri să-și mențină pozițiile în România, deoarece pierderea României ar fi avut consecințe deosebit de grele pentru pozițiile Germaniei în Peninsula Balcanică. « România are pentru Germania o importanță extrem de mare — scria « Evening Standard » la 15 martie 1944 —. Dacă va fi ocupată România, toată Europa sud-estică se va răscula și va deveni teatru de revoltă, ușurînd intervenția forțelor militare aliante »¹.

Deoarece în presa străină se făceau unele comparații între poziția strategică a României și a Finlandei, ziarul « Le progrès Egyptien » face următoarea remarcă în martie 1944: « Comparația cu Finlanda nu e bună, fiindcă Finlanda nu e decît un teatru de război secundar. Din cauza petrolului mai ales, germanii se vor bate pînă la urmă în România, cu sau fără asentimentul lui Antonescu ori al succesorilor săi eventuali »².

Ziarul turc « Acaşam » din 19 martie 1944 arată că, din țările sud-estului Europei, României îi arată Germania cea mai mare importanță, deoarece « o prăbușire sau o retragere a României ar însemna pierderea Balcanilor pentru Germania. Față de acest pericol, Germania nu va consimți niciodată la o redițiune sau o pierdere a României ocupate de ea și care în prezent reprezintă cartierul general german pentru operațiunile frontului oriental »³.

Ideea luptei pentru ieșirea din război și alăturarea la coaliția antihitleristă găsea teren de dezvoltare din ce în ce mai favorabil în țara noastră. Ecoul acesta este oglindit și în ziarul suedez « Vesko-Journalen » din 22 aprilie 1944. Ziarul scrie: « O victorie aliată ar fi primită în România cu un entuziasm delirant... După cum e destul de natural, germanii n-au avut niciodată încredere în simpatiile românilor pentru Germania. Gestapoul a putut înregistra mereu semne de germano-fobie în țară »⁴.

Creșterea spiritului antifascist începe să fie simțită și de comandamentul german. Astfel, generalul-colonel hitlerist Friessner, cînd și-a luat în primire postul de comandant al grupului de armată « Ucraina de sud », în raportul său către Hitler, menționa cu îngrijorare: « Spiritul de luptă al românilor scade din ce în ce. Întreg poporul român este obosit de acest război și va căuta cea mai favorabilă situație de a ieși din război »⁵.

Starea de spirit a poporului român se caracteriza printr-o revoltă mereu crescîndă împotriva regimului fascist. Muncitorimea, țărănimea, funcționăria, mare parte din intelectualitate și mai ales soldații de pe front doreau ieșirea cît mai grabnică a României din război. Această stare de spirit cuprinsese și o parte din cadrele de ofițeri ale armatei⁶. La sfîrșitul lunii iunie 1944, Marele Stat-Major al Armatei române a făcut o anchetă la unitățile din linia întii, cu scopul de a le verifica capacitatea de luptă. Cu această ocazie s-a constatat

¹ Ministerul Afacerilor Externe (în continuare M.A.E.), *Evenimentele din România*, Buletin săptămînal (23 august 1944—15 aprilie 1945), Direcția presei, a informațiilor și a relațiilor culturale, p. 13.

² *Ibidem*, p. 14.

³ *Ibidem*, p. 14.

⁴ *Ibidem*, p. 3-4

⁵ *Principalele operații din Marele Război pentru Apărarea Patriei*, ed. rusă, p. 395; vezi și H. Friessner, *Verratene Schlachten, Die Tragodie der deutschen Wehrmacht in Rumänien und Ungarn*, Hamburg, 1956, p. 218.

⁶ P. Constantinescu-Iași, *Eliberarea României de sub jugul fascist*, în « Studii », 1959, nr. 4, p. 22.